

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

نگارش

فارسی

ششم دبستان

وزارت آموزش و پرورش

سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

نام کتاب: پدیدآورنده: مدیریت برنامه‌ریزی و تألیف: شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: مدیریت آماده‌سازی هنری: شناسه افزوده آماده‌سازی: نشانی سازمان: ناشر: چاپخانه: سال انتشار و نوبت چاپ:

نگارش فارسی - ششم دبستان (دانش آموزان با نیازهای ویژه) - ۵۶۰۴۱

سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان‌بخشی

محسن غفوریان، منیره عزیزی، ساجد یعقوب نژاد، صدیقه رضایی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)

فخرالسادات موسوی، طاهره پورسلیمان، معصومه شجاعی کزج (اعضای گروه تألیف)

اداره چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - محمد عباسی (طراح گرافیک،

طراح جلد و صفحه‌آرا) - زهره بیگدلو، پیام بیگدلو (تصویرگر)

تهران: خیابان انقلاب، خیابان شهید برادران مظفر - شماره ۶۶

تلفن: ۶۶۹۷۰۴۵۵، دورنگار: ۶۶۹۷۰۷۷۸، کدپستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴

شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی آبدلی، پلاک ۸، تلفن: ۷۷۳۳۹۰۹۳

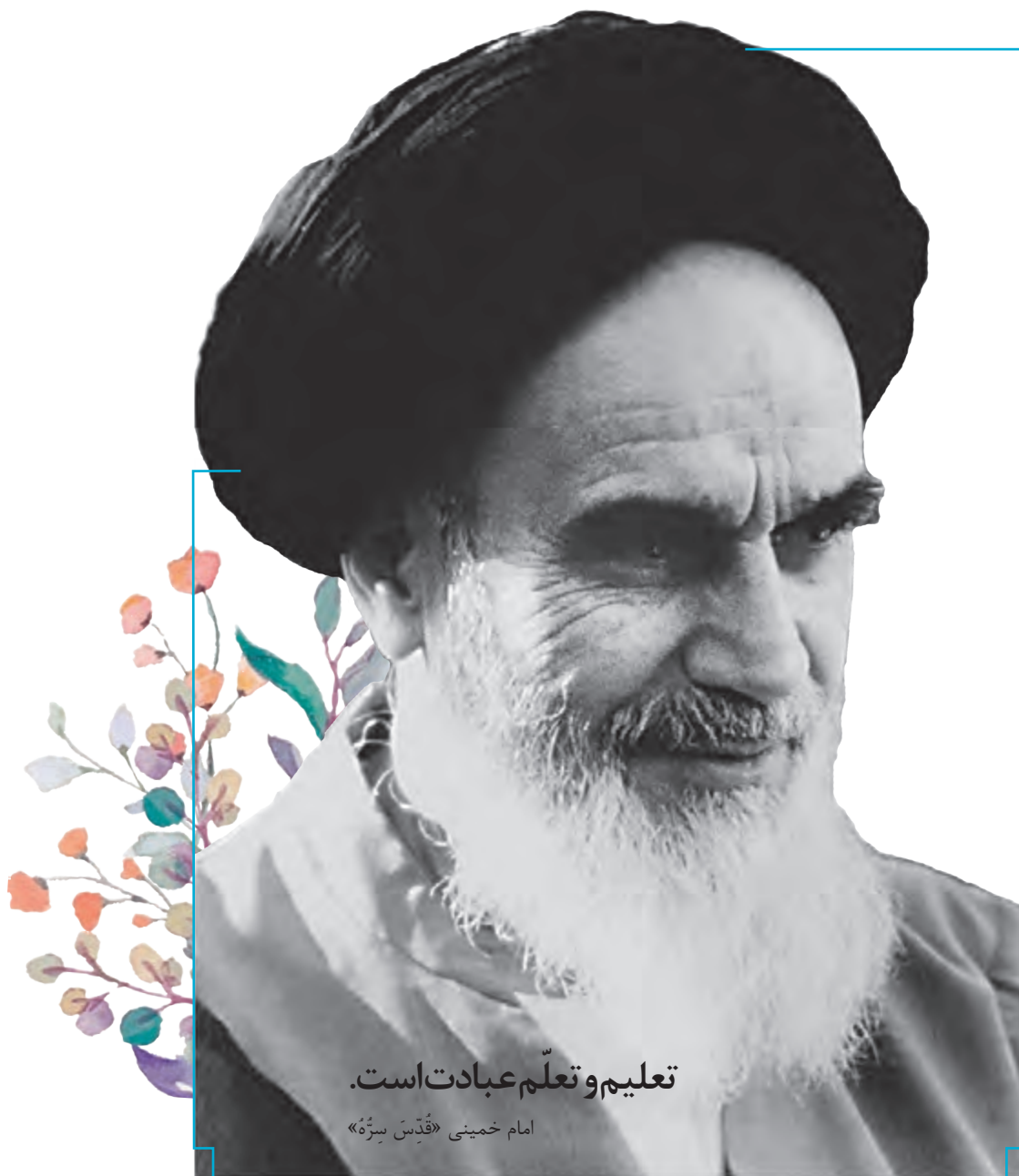
دورنگار: ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۴۹۷۹ - ۱۱۱۵۵

شرکت افست «سهامی عام»

چاپ چهارم ۱۴۰۱

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir یا www.irtextbook.com مراجعه نمایید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به‌صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

تعلیم و تعلّم عبادت است.

امام خمینی «قَدِّسَ سِرُّهُ»

فهرست

۲	یادآوری
۶	درس اول: باران
۱۱	درس دوم: لک لک‌ها باز می‌گردند
۱۶	درس سوم: مهربانی پیامبر(ص)
۲۱	هنر و سرگرمی
۲۲	درس چهارم: مرد و روباه
۲۷	درس پنجم: کتاب و کتاب خوانی
۳۲	درس ششم: راه تحقیق
۳۷	هنر و سرگرمی
۳۸	درس هفتم: من ایرانم
۴۳	تمرین‌های دوره‌ای (۱)
۴۶	درس هشتم: آزاد
۵۰	درس نهم: سرود ملی
۵۵	هنر و سرگرمی
۵۶	درس دهم: پهلوان بزرگ
۶۱	درس یازدهم: باغچه بان مهربان
۶۶	درس دوازدهم: به یاد شهیدان
۷۱	هنر و سرگرمی
۷۲	درس سیزدهم: فردوسی
۷۷	درس چهاردهم: دو کاج
۸۲	تمرین‌های دوره‌ای (۲)
۸۶	هنر و سرگرمی

باسمه تعالی

"و من احیایا فکانما احیا الناس جمیعاً" (مائده آیه ۳۲)

یکی از اهداف کلیدی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، پرورش تربیت یافتگانی است که از دانش های پایه و عمومی سازگار با نظام معیار اسلامی و نیز دانش، بینش و مهارت ها و روحیه مواجهه ی علمی و خلاق با مسائل فردی، خانوادگی و اجتماعی برخوردار گردند. زمینه تحقق چنین هدفی ارائه راهکارهای مبتنی بر نظریه و پژوهش بنیان، نظیر طراحی، تهیه و تولید برنامه ی درسی است که محوریت تمامی فعالیت های آموزشی را بر عهده دارد. برنامه ی درسی در واقع نقشه و راهنمایی برای یادگیری در مدارس است که یادگیرنده آن را تجربه و مشاهده می کند.

برنامه ریزی درسی کودکان و دانش آموزان با نیازهای ویژه با مدنظر قرار دادن تمامی ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) در یک بافت منسجم و هماهنگ با اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی و همسو با سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سند برنامه ی درسی ملی سازمان دهی می شود.

فرایند تهیه و تولید محتوای درسی دانش آموزان با نیازهای ویژه ضمن لحاظ نمودن ساحت های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت و با نگاهی همه جانبه و منعطف با توجه به هویت هریک از متربیان تلاش دارد با گنجاندن فعالیت های یادگیری مبتنی بر نیازها و علائق کودکان و دانش آموزان متناسب با موقعیت و الزامات برنامه ی درسی زمینه ساز سه رکن تعدیل، انطباق و بسط باشد.

خداوند متعال را شاکریم که با مسئولیت پذیری جمعی عوامل سهیم و مؤثر در تمامی سطوح (از ستاد تا مدرسه) و بهره گیری از ظرفیت های ملی و بومی توانستیم در فرایند کسب شایستگی های متربیان خود گام های ارزشمندی را برداریم. سازمان آموزش و پرورش استثنایی از تلاش و مساعی همه دست اندرکاران که ما را در تهیه و تولید این محتوا یاری داده اند، تقدیر و تشکر نموده و خواستار ارائه نظرات و پیشنهاد های سازنده در جهت ارتقای کیفیت این محتوا می باشد.

معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

به نام خداوند جان آفرین | حکیم سخن در زبان آفرین

سخنی با همکاران

سپاس خدای را که بر ما منت نهاد و توفیق خدمتگزاری به این فرشته‌های زمینی را به ما ارزانی نمود. راه تعلیم و تربیت تعالی، مسیری بسیار پر ارج بوده و رسیدن به اهداف عالی آموزشی و تربیتی در گرو همت والای تمام همکاران عزیز می‌باشد که با عزمی راسخ، گام در این راه ارزشمند نهاده‌اند و با تمام توان خود، راه را برای دانش‌آموزان عزیز با نیازهای ویژه هموار نموده‌اند.

کتاب کار فارسی (نگارش) با رویکرد تحلیلی و روش‌های فعالیت محور و فعال در آموزش زبان محتوای خاصی را پیش بینی کرده که علاوه بر تعمیق آموخته‌ها و آموزش‌های کتاب فارسی (خوانداری) می‌کوشد تا آموزش‌ها را تداوم و استمرار بخشد.

این کتاب که مهارت‌های زبان‌آموزی را به طور موازی و مساوی و با آهنگی مناسب و متناسب با کتاب فارسی (فعالیت‌های خوانداری) آموزش می‌دهد، اهداف زیر را دنبال می‌کند:

- یادآوری و تقویت مهارت‌های نوشتاری
  - توانمندی دانش‌آموزان در به کارگیری بهنجار خط
  - تقویت درست نویسی کلمات و جملات شنیده شده
  - تقویت جمله نویسی و انشا نویسی
- فعالیت‌های کتاب (نگارش) فارسی در قالب املا و واژه‌آموزی - نگارش، برای هر درس و تمرین‌های دوره‌ای در نظر گرفته شده است.

املا و واژه‌آموزی: طراحی این فعالیت‌ها برای تحقق اهداف زیر می‌باشد:

- توسعه و تعمیق یادگیری مهارت‌های خواندن و نوشتن کلمات مهم و کلیدی متن هر درس می‌باشد که به طور هم‌زمان صورت می‌گیرد.
- توجه به خط زمینه، رعایت اندازه‌ی حروف، رعایت میزان فشار وارده‌ی مداد بر کاغذ، رعایت فاصله‌ی مناسب بین کلمات و خوانا نویسی.

- ارزیابی مستمر و درست از فعالیت های نوشتاری دانش آموزان در جهت بهبود روند فعالیت های نوشتاری.
- بسط و گسترش جمله سازی برای ورود به دنیای انشانویسی به صورت مستقل.

نگارش: هدف از این فعالیت ها پرورش تفکر منطقی و استقرایی و استدلال، انسجام ذهنی، ایجاد اعتماد به نفس، پرورش قوهی تخیل، تربیت زبانی و درست نویسی برای ارتباط مؤثر و ایجاد زمینه برای بیان گفته ها و عقاید (انشا و گزارش نویسی) است. در این فعالیت به این نکته توجه شده است که استفاده از هر موقعیت برای توجه به جزئیات در برقراری ارتباط تصویری و گسترش خزانه واژگان زیربنایی برای ورود به دنیای انشانویسی و گزارش نویسی می باشد.

تمرین های دوره ای: هدف از این تمرین ها، ارزیابی مجدد و بازآموزی از آموخته های دانش آموزان و در صورت نیاز ارائه آموزش های ترمیمی می باشد. این فعالیت به تناسب اهداف آموزشی درس ها، سازمان دهی شده است.

هنر و سرگرمی: این فعالیت به منظور ایجاد فضای شاد و استحکام بخشیدن به آموزش ها به صورت غیر مستقیم تدوین گردیده است. همچنین زمینه سازی برای خوش نویسی (خط تحریری) در این بخش در نظر گرفته شده است.

نام من ..... است.

نام خانوادگی من ..... است.

نام پدرم ..... است.

من در فصل ..... و در ماه ..... به دنیا آمده‌ام.

امسال من به کلاس ..... آمده‌ام.

نام آموزگارم ..... است.

من در مدرسه‌ی ..... درس می‌خوانم.

خانه‌هایی که نشانه‌ی بدون نقطه دارند را رنگ بزنید.

										م							ر		
	ظ					ش		س		گ							ک		ل
ق					ف			س		م		و				ل		ک	ح
		ط	م	د	ا			ک		ل		ه			گ		ر		س
ا	س	ع			م	ر	گ	ه	س	ر	د	م	ر	د	ا	م	س	ا	ک
م		ا	ر	ا	س					غ						ژ			
ا			ن							ز									ش
م						ش									ق				

کلمه‌ی بالا را در جای خالی بنویسید و آن را بخوانید.

امسال من در کلاس ..... درس می‌خوانم.

● نام تصویرهای زیر را بنویسید.

.....

.....

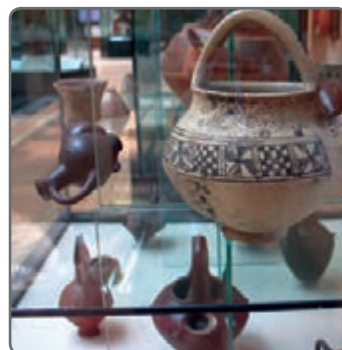
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویسید:

من به مسجد .....

علی و رضا درس .....

من و مادرم غذا .....

شما به گل‌ها آب .....

● برای نشانه‌های داده شده دو کلمه بنویسید.

.....
.....

ث ث

.....
.....

م م

.....
.....

ح ح

.....
.....

ق ق

.....
.....

ل ل

● در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویسید.

به کسی که سواد دارد ..... می‌گویند.

دانشمند یعنی کسی که ..... دارد.

به کسی که ادب ندارد ..... می‌گویند.

باهنر یعنی کسی که ..... دارد.

● با کلمه‌های زیر جمله بنویسید.

..... سحری:

..... ثروتمند:

..... دیدم:

..... احترام:

..... میهن:

..... شهیدان:

● جاهای خالی را با (در- به- را- از- تا- و) کامل کنید.

امام خمینی (ره) ..... خواندن نماز ..... قرآن بسیار توجّه می کردند و دوست

داشتند نماز خود ..... اوّل وقت بخوانند.

یک روز چند نفر ..... منزل امام جمع شده بودند ..... امام برای آن ها صحبت

کنند. امام وقتی صدای اذان ظهر را شنیدند، ..... جای خود بلند شدند و گفتند:

«اکنون وقت اذان ظهر است»

۴ جمله در مورد کلاس خود بنویسید.

● کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را بخوانید و بنویسید.

قطره‌ها - مزرعه‌ها - صدای غرّش - رعد و برق - سپاسگزارم - قطع - نمناک - نعمت‌های

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجّه به متن درس، ادامه‌ی متن را بنویسید.

آن روز، به هر سو .....

.....

.....

.....

.....

● کلمه‌ها و عبارت‌های زیر را با دقّت بخوانید.

حوض - لباس گرم - رنگین کمان - رعد و برق - آدم برفی - لذّت - صدای غرّش -
ستاره - فصل بهار

● کدام یک از کلمه‌های بالا در متن درس وجود دارد؟ آن‌ها را بنویسید.

.....

.....

● با عنوان درس اوّل، یک جمله بنویسید.

.....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	غَرش	.....	نمناک
-------	------	-------	-------

.....	هرسو	.....	پراکنده ساخت
-------	------	-------	--------------

.....	سپاسگزارم	.....	نماین شد
-------	-----------	-------	----------

● جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

شب یلدا ..... شب سال است. (بلندتر – بلندترین)

هوای روستا از هوای شهر ..... است. (تمیزتر – تمیزترین)

جنگل از کوهستان ..... است. (سرسبزتر – سرسبزترین)

فصل زمستان از فصل پاییز ..... است. (سردتر – سردترین)

فصل زمستان ..... فصل سال است. (سردتر – سردترین)

قد علی از قد محمد ..... است. (کوتاه‌ترین – کوتاه‌تر)

علی ..... دانش آموز کلاس است. (بلندترین – بلندتر)

نگارش

● به تصویرهای زیر نگاه کنید. با توجه به داستان تصویرها، آن‌ها را شماره گذاری کنید.

● حالا جمله‌های مربوط به هر تصویر را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

● کدام موضوع را برای تصویر بالا انتخاب می کنید علامت بزنید.

☐

زمستان

☐

باران

● برای موضوع انتخاب شده یک متن بنویسید. (در چهار جمله)

.....

.....

.....

.....

● کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را بخوانید و بنویسید.

مهاجرت - فرا رسیده است - جنگل بلوط - اجتماعی - خطرهایی - طولانی - روییدن - گروهی

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجّه به متن درس جمله‌های زیر را کامل کنید.

لک لک‌ها پرندگانی هستند که زندگی ..... دارند. آن‌ها در کنار هم .....

و به صورت ..... غذا می‌خورند.

لک لک‌ها ..... پرندگانی هستند که با نزدیک شدن بهار، به .....

.....

● با توجّه به متن درس، در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویسید.

ط	گ گ	ل ل
.....	.....	.....
.....	.....	.....
ع ع ع	خ خ	ز
.....	.....	.....
.....	.....	.....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	رنگارنگ	.....	مهاجرت
-------	---------	-------	--------

.....	اشاره کرد	.....	در امان بمانند
-------	-----------	-------	----------------

● با توجه به متن درس، جمله‌های درست را انتخاب کنید و علامت بزنید.

☐

وقتی هوا سرد می شود لک لکها مهاجرت می کنند.

☐

لک لکها روی زمین لانه می سازند.

☐

مهاجرت لک لکها به صورت دسته جمعی است.

☐

سفر لک لکها با خطر همراه است.

● جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

..... ما	من می روم
..... شما	..... تو
..... آنها	..... او

نگارش

● به تصویرهای زیر نگاه کنید. با توجه به داستان تصویرها، آن‌ها را شماره گذاری کنید.

● حالا جمله‌های مربوط به هر تصویر را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

● برای تصویر بالا یک موضوع انتخاب کنید و آن را بنویسید.

.....

● برای موضوع انتخاب شده یک متن بنویسید. (در چهار جمله)

.....

.....

.....

.....

● کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را بخوانید و بنویسید.

همسایه ای - اذیت - بی احترامی - ناراحت - متوجه - عیادت - آمده اید - عذرخواهی

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجّه به متن درس، جمله‌های زیر را کامل کنید.

آن مرد همسایه به حضرت محمّد (ص) ..... می‌کرد.

یاران پیامبر(ص) از این کار مرد بسیار ..... می‌شدند.

پیامبر(ص) به .....
.....

مرد همسایه به خاطر رفتارهای بد از پیامبر(ص) .....

و از آن روز به بعد از یاران ..... پیامبر(ص) شد.

● با توجّه به متن درس، جمله‌های درست را انتخاب کنید و علامت بزنید.

☐

پیامبر(ص) در شهر مدینه زندگی می‌کرد.

☐

مرد همسایه، پیامبر(ص) را بسیار اذیت می‌کرد.

☐

پیامبر(ص) به عیادت مرد همسایه رفت.

☐

یاران پیامبر از کار مرد همسایه ناراحت نشدند.

● معنی واژه های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	عذرخواهی	.....	عیادت
-------	----------	-------	-------

.....	یاران
-------	-------

● جاهای خالی را مانند نمونه با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

حضرت فاطمه (سلام الله علیها) در سن هجده سالگی از دنیا رفت.

حضرت فاطمه (سلام خدا بر او باد) در سن هجده سالگی از دنیا رفت.

امام حسین (علیه السلام) امام سوم ما شیعیان است.

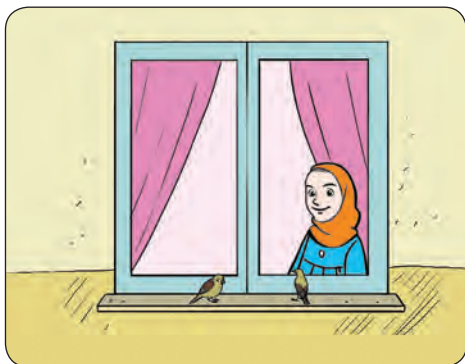
امام حسین ..... امام سوم ما شیعیان است.

حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) با مردم مهربان بود.

حضرت محمد ..... با مردم مهربان بود.

● داستان‌های مربوط به تصویرهای زیر را بنویسید.

.....

.....

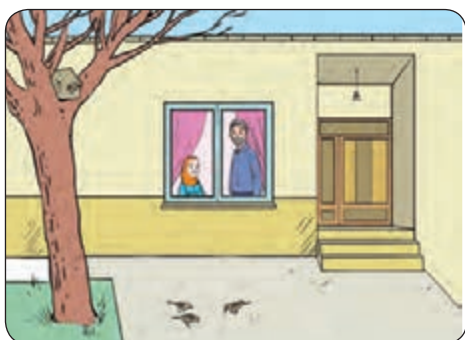
.....

.....

.....

.....

.....

.....

● برای تصویر بالا یک موضوع انتخاب کنید و آن را بنویسید.

.....

● برای موضوع انتخاب شده یک متن بنویسید. (در چهار جمله)

.....

.....

.....

.....

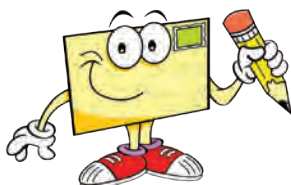
بنو یسید ●

- - - - - با با با با با

- - - - - ، ، ، ، ،

- - - - - دا دا دا دا دا

ماما آب داد.

● جدول زیر را کامل کنید.

۱- نام پیرنده‌ای مهاجر
۲- در دریا زندگی می‌کند.

۳. نام پیامبر ما مسلمانان

The diagram shows a pyramid with four levels, numbered 1 to 4 from top to bottom. Each level has a blue roof and a white base divided into four equal rectangular sections. The numbers 1, 2, 3, and 4 are circled in blue and placed to the right of each level's roof.

● کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را بخوانید و بنویسید.

هیزم - شغالی - می نشینم - می گذشتند - توجّهی - ضعیف - اشتباهی - منتظر

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجه به متن درس، ادامه‌ی متن را بنویسید.

..... فردای آن روز

.....

.....

.....

..... برساند.

● کلمه‌ها و عبارت‌های زیر را با دقت بخوانید.

دریا - جنگل - هیزم - گرگ - ثروتمند - اشتباهی - پیرزنی - برکت - خانه - روباهی -
می‌نشینم - آسمان - منتظر

● کدام یک از کلمه‌های بالا در متن درس وجود دارد؟ آن‌ها را بنویسید.

.....

.....

● دو کلمه از کلمه‌های بالا را انتخاب کنید و با آن‌ها جمله بنویسید.

.....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	ضعیف	.....	ماجرا
.....	برکت	.....	روزی
.....		بزرگان	

● جمله‌های زیر را کامل کنید.

از تو حرکت ..... .

مرغ همسایه ..... .

جوجه را آخر پاییز می‌شمارند یعنی ..... .

● جمله‌های زیر را مرتب کنید.

مردی- جنگل- در کنار- می‌کرد- زندگی

..... .

کمک می‌کند- خدا- کارها- در- به او

..... .

شکار کرد- یک شیر- شغالی- را

..... .

نگارش

● به تصویرهای زیر نگاه کنید. کدام تصویر را دوست دارید؟ علامت بزنید.

● یک موضوع درباره‌ی آن تصویر بنویسید.

● برای موضوع انتخاب شده یک متن بنویسید. (در چهار جمله)

● به تصویرهای بالا به دقت نگاه کنید.

● برای هر تصویر یک جمله بنویسید.

● کلمه ها و ترکیب های زیر را بخوانید و بنویسید.

انتخاب - شنیدنی - اطلاعات - علمی - باعث - افزایش - مطالعه - قصه ها

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● متن درس را بی صدا بخوانید و جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

کتاب‌ها انواع گوناگونی دارند که می‌توان به کتاب‌های ..... ، ..... ، .....
..... و ..... اشاره کرد.

کتاب‌های ..... ما را با زندگی پیامبران، امامان آشنا می‌کند.

کتاب خوب یار مهربانی است که .....

• .....

● با توجه به متن درس، جمله‌های درست را انتخاب کنید و علامت بزنید.

☐

کتاب بهترین دوست ما است.

☐

کتاب‌های علمی، قصه‌های جالب برای ما بازگو می‌کند.

☐

کتاب‌ها باعث افزایش دانش ما می‌شوند.

☐

با مطالعه‌ی کتاب تاریخی با زندگی مردم در گذشته آشنا می‌شویم.

● واژه‌ی «کتاب» چند بار در متن تکرار شده است؟ .....

با واژه‌ی کتاب یک جمله بنویسید.

.....

• .....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

اطلاعات	.....
افزایش	.....
بازگو	.....

● با توجه به متن درس، کلمه‌های زیر را با گذاشتن نشانه‌ی مناسب کامل کنید.

انوا....	م...ه‌بی	ا....راف
اف...ایش	گ...شته	مطال...ه

● مانند نمونه کامل کنید.

علی و پوریا و رضا	←	علی، پوریا و رضا
کیف و کفش و جوراب	←	.....
شیر و پلنگ و روباه	←	.....
ماشین و موتور و کامیون	←	.....

نگارش

● یک کتاب داستان بخوانید و مشخصات آن را بنویسید.

<p>تصویر کتاب</p>	<p>نام کتاب:</p> <p>نام نویسنده:</p>
-------------------	--------------------------------------

● در مورد این کتاب چهار جمله بنویسید.

.....

.....

.....

.....

● برای تصویر بالا یک موضوع انتخاب کنید و آن را بنویسید.

● برای موضوع انتخاب شده یک متن بنویسید. (در چهار جمله)

● کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را بخوانید و بنویسید.

تحقیق - موضوع - مشورت - جمع آوری - اینترنت - نشسته - مطالب - یادداشت

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجّه به متن درس، جمله‌های زیر را کامل کنید.

یکی از راه‌های ..... خواندن ..... است.

من در ..... یک کتاب درباره‌ی ..... کشور ایران
دارم.

یکی از ..... راه‌های دسترسی به ..... اینترنت است.

● کلمه‌ها و عبارت‌های زیر را با دقت بخوانید.

روستا – آداب و رسوم – تلویزیون – اطلاعات – کتابخانه – حیاط – اینترنت –
مذهبی – علمی – صفحه – دوستانم – موضوع

● کدام یک از کلمه‌های بالا در متن درس وجود دارد؟ آن‌ها را بنویسید.

.....

.....

● با توجّه به متن درس، جاهای خالی را کامل کنید.

نشانه	کلمه	جمله
خوا	.....	.....
خا	.....	.....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	مطالب	.....	تحقیق کردن
.....	یادداشت کردم	.....	مشورت

● جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

- تو می‌توانی از این کتاب استفاده ..... .
- من با پدر و مادرم مشورت ..... .
- ما می‌توانیم مطالب خوبی را پیدا ..... .
- ..... در مورد کشور ایران صحبت کرد.

● مانند نمونه در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویسید.

نوشتاری	گفتاری	نوشتاری	گفتاری
.....	قندون	صبحانه	صبحونه
.....	خونه	.....	اومد

تو باید درس بخوونی تا باسواد بشی.

- تو باید درس ..... تا باسواد ..... .

● داستان زیر را با دقت بخوانید و سپس ادامه‌ی آن را بنویسید.

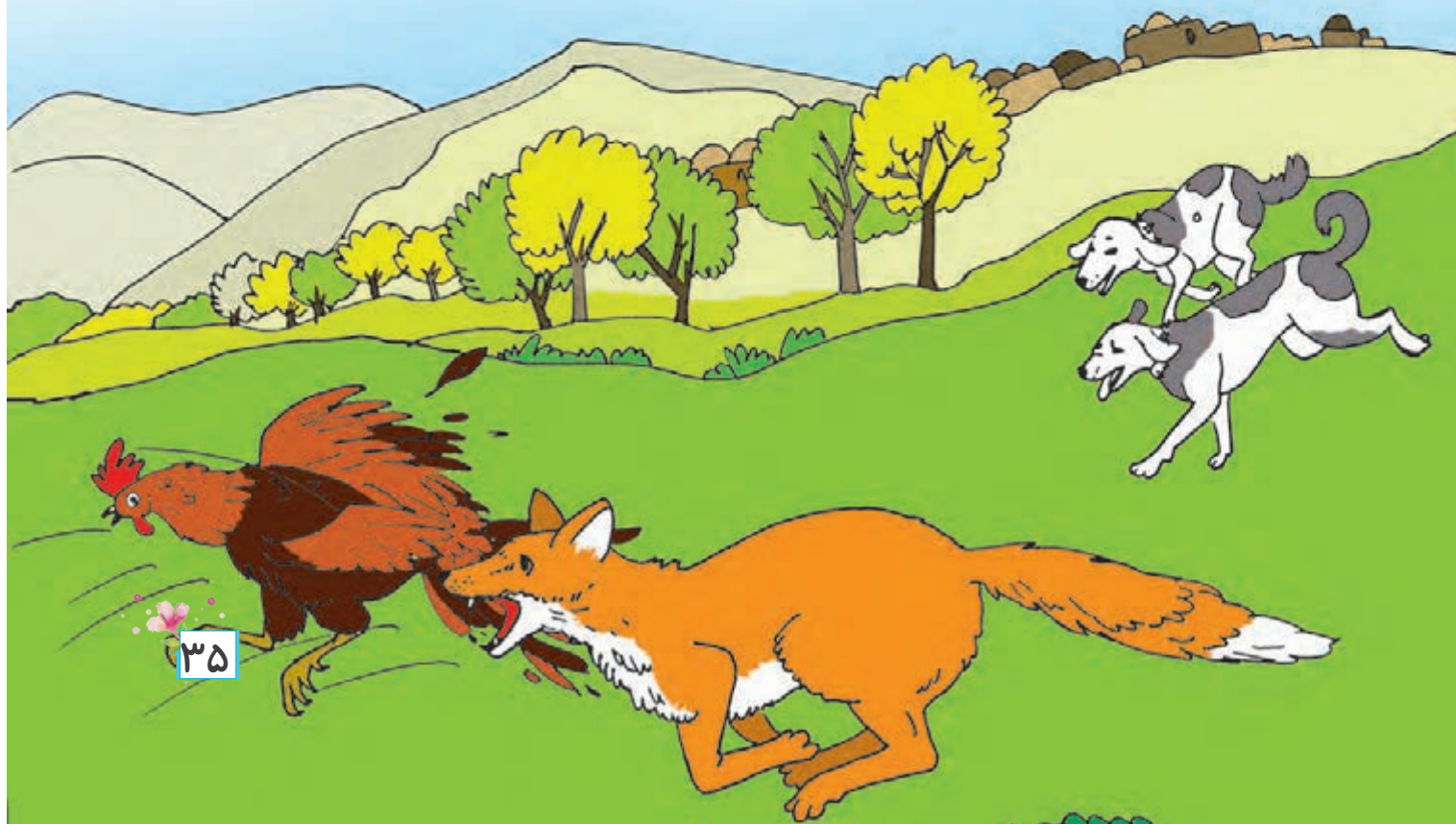
روزی روباهی از روستایی می‌گذشت. خروسی را دید. به او گفت: ای دوست من! پدرت را خوب می‌شناسم. او خوش آواز بود. تو هم برایم بخوان.
خروس چشمانش را بست و شروع به خواندن کرد. روباه

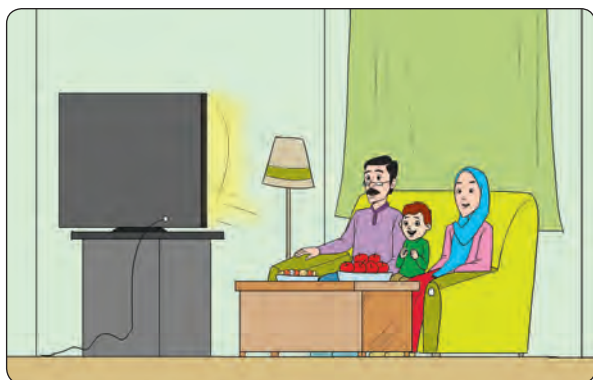

● برای هر یک از تصویرهای بالا یک جمله بنویسید.

.....

.....

.....

.....

● چه راههایی را برای به دست آوردن اطلاعات می شناسید؟ (دو مورد) بنویسید.

.....

.....

● بنویسید

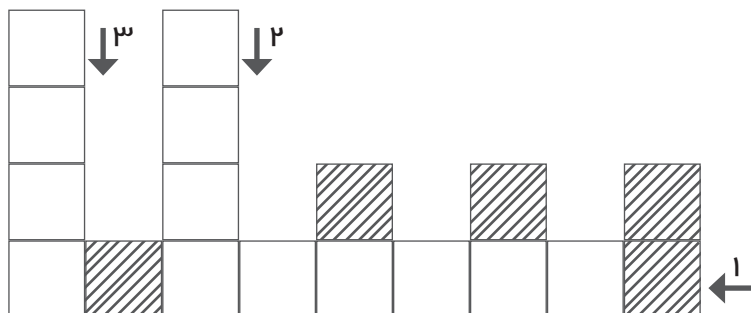
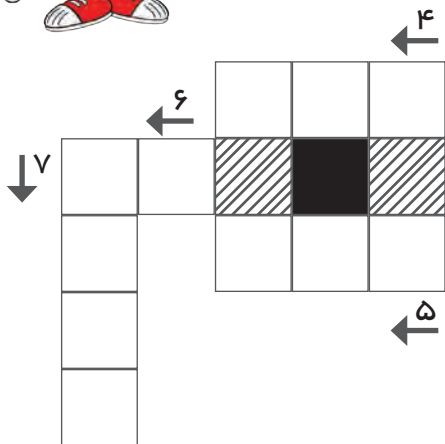
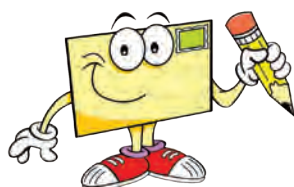
ز - - - - - ز - ز - ز - ز -

ن - - - - - ن - ن - ن - ن -

نا - - - - - نا - نا - نا -

با نان داو

● جدول زیر را کامل کنید.

۲- از تو حرکت از خدا .....

۴- به ما روزی می‌رساند.

۶- راست نیست

۱- یکی از راه های دسترسی آسان به اطلاعات

۳- بهترین دوست ماست

۵- زن نیست

۷- جایی که درخت در آن زیاد است.

● کلمه ها و ترکیب های زیر را با دقت بخوانید و بنویسید.

پهناور - بیابان های خشک - وسیع - عشایر دلاور - جنگیدند - شالیزار - شهریار - زحمتکش

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجّه به متن درس، ادامه‌ی متن را بنویسید.

..... من ایرانم سرزمین مردمان

.....

.....

.....

● با توجّه به متن درس به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

..... نام دو رود ایران را بنویسید: .....

..... نام یک دانشمند ایرانی را بنویسید: .....

● یکی از جمله‌هایی که با «من ایرانم» شروع شده است را انتخاب کنید و بنویسید.

.....

.....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	سوزان	.....	ایرانم
.....	وسیع	.....	پهناور

● جاهای خالی را کامل کنید.

خواننده به کسی می‌گویند که .....

گوینده به کسی می‌گویند که .....

به کسی که چیزی را می‌شنود ..... می‌گویند.

به کسی که چیزی را می‌نویسد ..... می‌گویند.

● با کلمه‌های زیر جمله بنویسید.

من: .....

تو: .....

او: .....

● نامه‌ی زیر را بخوانید و جواب آن را در چند خط بنویسید.

به نام خدا

دوست خوبم سلام. امیدوارم که حالت خوب باشد.

من با پدر و مادرم در یک روستای سرسبز زندگی می‌کنم. من و خواهر کوچکم در یک مدرسه درس می‌خوانیم. پدرم هر روز صبح زود به مزرعه می‌رود و در آن جا کار می‌کند. من هم در روزهای تعطیل در مزرعه به او کمک می‌کنم. دلم برایت تنگ شده است و دوست دارم که همراه خانواده‌ات به روستای ما بیایی و از روستای زیبای ما دیدن کنی. منتظر جواب نامه‌ی تو هستم. «خدا نگهدار»

دوست تو: .....

نامه‌ی من به دوستم

.....

.....

.....

.....

.....

● کدام موضوع را برای تصویر بالا انتخاب می کنید؟ علامت بزنید.

☐

مردم عشایر

☐

مردم روستا

● برای موضوع انتخاب شده یک متن بنویسید. (در چهار جمله)

.....

.....

.....

.....

تمرین‌های دوره‌ای ۱

۱- در جمله‌های زیر، کلمه‌های مشخص شده را با حروف مناسب کامل کنید.

لک‌لک‌ها زندگی (اجتما...ی) دارند. آن‌ها در کنار هم (زندگ...) می‌کنند و به (ورت...)

گروهی غذا می‌خورند.

کنار (وض...) ایستادم بوی خاک (با...چه) فضا را پر کرده بود.

۲- معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

..... یادداشت کردم

..... پهناور

..... ضعیف

..... ایرانم

..... هرسو

..... یاران

۳- به جای واژه‌های مشخص شده، معنی آن را قرار دهید و جمله‌ها را دوباره بنویسید.

لک‌لک‌ها به جاهای گرم مهاجرت می‌کنند. ....

مرد همسایه از پیامبر(ص) عذرخواهی کرد. ....

۴- جمله‌های زیر را کامل کنید.

من لباس پوشیدم.	لباس پوشیدیم.
تو لباس	لباس پوشیدید.
او لباس	آن‌ها لباس ..... .

۵- در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب را انتخاب کنید و بنویسید.

شیر ..... حیوان جنگل است. (قوی‌تر - قوی‌ترین)
فصل زمستان از فصل پاییز ..... است. (سردتر - سردترین)
تابستان ..... فصل سال است. (گرم‌تر - گرم‌ترین)
علی ..... دانش آموز کلاس است. (بلندتر - بلندترین)

۶- معنی ضرب المثل «مرغ همسایه غاز است» را انتخاب کنید و علامت بزنید.

☐

الف) نتیجه هر کاری آخرش مشخص می‌شود.

☐

ب) کسی که قدر آن چه را که دارد نمی‌داند.

☐

ج) اگر انسان تلاش کند خداوند به او روزی می‌دهد.

۷- متن زیر را بخوانید و از علامت‌های (، ! ؟) استفاده کنید.

آن روز معلّم از بچه‌ها خواست تا انشای خود را بخوانند..... زهرا..... مریم و فاطمه به ترتیب انشای خود را خواندند..... آموزگار گفت: «آفرین بچه‌ها! چه انشاهای خوبی..... سپس از بچه‌ها پرسید: «آیا دانش آموز دیگری هم می‌خواهد انشای خود را بخواند.....» سارا دست خود را بلند کرد.

معلّم از سارا خواست تا انشای خود را بخواند.....

۸- کلمه‌های زیر را به جمله‌ی مربوط به آن وصل کنید.

کسی که می‌شنود. ☐

☐ نویسنده

کسی که می‌نویسد. ☐

☐ خواننده

کسی که می‌خواند. ☐

☐ شنونده

۹- متن زیر را به شکل نوشتاری بنویسید.

وقتی محمّد شعرش رو خوند، همه‌ی بچه‌هایی که اومده بودن، اونو تشویق کردن.

.....

.....

پدر به خونه اومد و دست‌های خود را شست.

.....

کلمه ها و ترکیب های زیر را با دقت بخوانید و بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نگارش

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را با دقت بخوانید و بنویسید.

عظمت - سرود ملی - احترام - جمهوری اسلامی - فروغ - استقلال - پاینده مانی - می خوانیم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجّه به متن درس، جمله‌های زیر را کامل کنید.

سرود ملی نشانه‌ی ..... و ..... هر کشور است.

مردم به سرود ملی کشور خود ..... .

یکی از پیام‌های سرود ملی ..... درباره‌ی ..... است.

سر زد از ..... مهر خاوران ..... ای امام ..... .

● با توجّه به متن درس جدول زیر را کامل کنید.

					ب
					م
					ف
					آ
					ج

«سرود ملی» چند بار در متن درس تکرار شده است؟
.....

با «سرود ملی» یک جمله بنویسید.

.....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	سرزد	.....	عظمت
.....	فروغ	.....	خاوران
.....	پاینده	.....	فرّ
.....		جاودان	

● جاهای خالی را کامل کنید.

..... نیکوکار یعنی کسی که

..... ورزشکار یعنی کسی که

..... به کسی که به دیگران کمک می کند می‌گویند.

..... به کسی که به دیگران ستم می کند می‌گویند.

● با کلمه های زیر جمله بنویسید.

..... دیروز:

..... امروز:

..... فردا:

نگارش

● گزارشی از یک بازدید یا گردش علمی خود بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

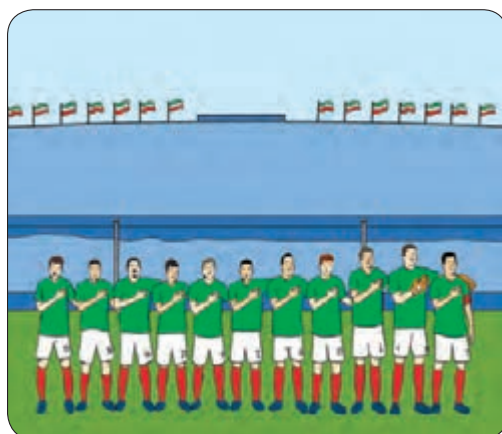
.....

.....

.....

● به تصویرهای زیر نگاه کنید.

● برای هر یک از تصویرهای بالا یک جمله بنویسید.

۱- .....

۲- .....

۳- .....

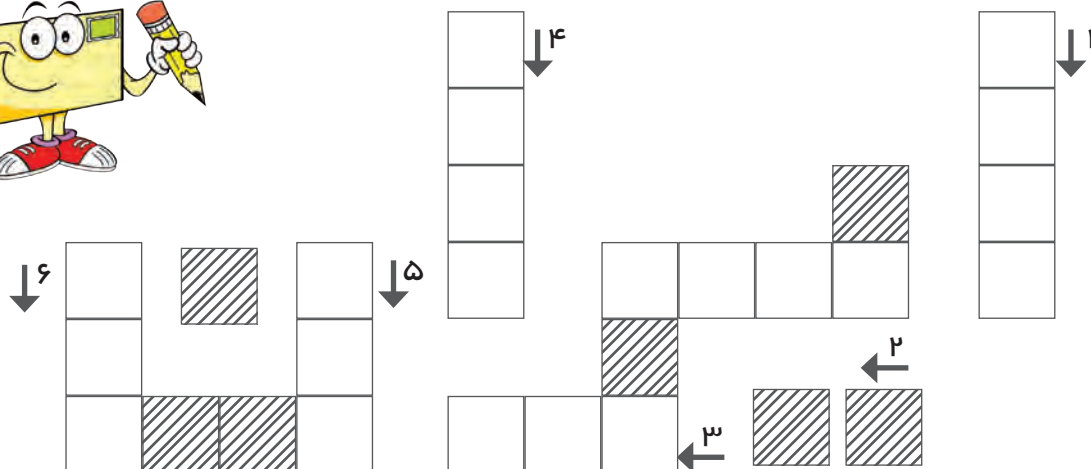
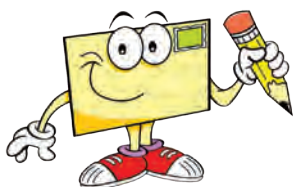
۴- .....

● بنویسید

ر _ _ _ _ ر _ ر _ ر _ ر _
 آرد آرد آرد آرد آرد آرد آرد آرد
 بار بار بار بار بار بار بار بار
 باد باد باد باد باد باد باد باد

● جدول زیر را کامل کنید.

۲- جایی در زمین که بسیار گرم و سوزان است.

۱- نام یکی از دانشمندان ایرانی

۳- ما دانش آموزان ..... می خوانیم ۴- ماه پیروزی انقلاب اسلامی ایران

۵- با شنیدن سرود..... از جای خود بلند می شویم

۶- سرزد از .....مهر خاوران

● کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را بخوانید و بنویسید.

گلدسته - مهمی - حتماً - تنگدست - می‌شناسی - اجابت می‌کند - عنوان - پهلوان

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجه به متن، جمله‌های زیر را کامل کنید.

صدای اذان صبح از ..... به گوش می‌رسید.

حتماً این پیرزن ..... و ..... است

مادر جان ..... نباش، خدا، ..... را می‌شنود و ..... می‌کند.

او بسیار ..... و ..... بود و به همه کمک می‌کرد. نام او همیشه

..... یک پهلوان بزرگ در ..... .

● چهار کلمه از درس که نشانه ی (گ گ) دارند را بنویسید و با آن‌ها جمله بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● مخالف کلمه‌های زیر را بنویسید.

..... بیرون:

..... نزدیک:

..... گریه:

..... ناراحتی:

..... بزرگ:

..... زیاد:

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	اجابت می کند	.....	پهلوان
.....	جوانمرد	.....	تنگدست

● دو کلمه که صدای آخر آن (ا) دارند را بنویسید.

.....	.....
-------	-------

● متن زیر را بخوانید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

علی کیف خود را برداشت و به طرف مدرسه حرکت کرد. او می‌خواست هر چه زودتر به مدرسه برسد تا از دوست خود عذرخواهی کند. علی دیروز مداد خود را گم کرده بود. او فکر می‌کرد که رضا آن را برداشته است ولی وقتی به خانه آمد متوجه شد که مدادش در کیفش است.

..... علی چه چیزی را گم کرده بود؟

..... چرا علی می‌خواست زودتر به مدرسه برود؟

● از دو موضوع زیر، یکی را به دلخواه انتخاب کنید و در مورد آن یک انشا بنویسید.

خانه‌ی من

دریا

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● به تصویرهای بالا به دقت نگاه کنید.

● برای تصویرهای بالا یک متن بنویسید. (۴ جمله)

.....

.....

.....

.....

● کلمه ها و عبارت های زیر را با دقت بخوانید و بنویسید.

جبار باغچه بان - منتظر - می خواستند - کودکان - صبر - نشاطی - آزمون - می نویسند

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● دو خط اول متن درس را بخوانید و بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● چهار کلمه از متن درس پیدا کنید که نشانه‌ی (ن) آخر دارند. بنویسید.

.....

.....

.....

.....

● با توجه به متن درس، کلمه‌ها را با نشانه‌های مناسب کامل کنید.

نشانه‌ی

با...چه بان

ت...جَب

متن...ر

شرو.....

آ.....مون

م...لَم

جم.....

● کلمه‌های هم معنی را با توجّه به واژه نامه به هم وصل کنید.

○ کسی که نمی شنود

○ آزمون

○ به وجود آورد

○ ناشنوا

○ امتحان

○ ایجاد کرد

○ شادابی

○ نشاط

● به اوّل هر کلمه «نا» اضافه کنید و جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

نا + شنوا ← ..... ← کسی که .....

نا + آرام ← ..... ← کسی که .....

نا + درست ← ..... ← چیزی که .....

● هر جمله را به علامت مناسب آن وصل کنید.

○ !

○

جبار باغچه بان، اوّلین کودکستان را در تبریز ایجاد کرد

○ .

○

کودکان ناشنوا چگونه حرف می زنند

○ ?

○

چه معلّم مهربانی

● ادامه‌ی داستان‌های زیر را بنویسید:

..... زنگ خانه به صدا درآمد. فاطمه

.....

.....

.....

.....

• .....

..... آن روز قرار بود بچه‌های مدرسه‌ی امام رضا (ع) به مناسبت روز درختکاری

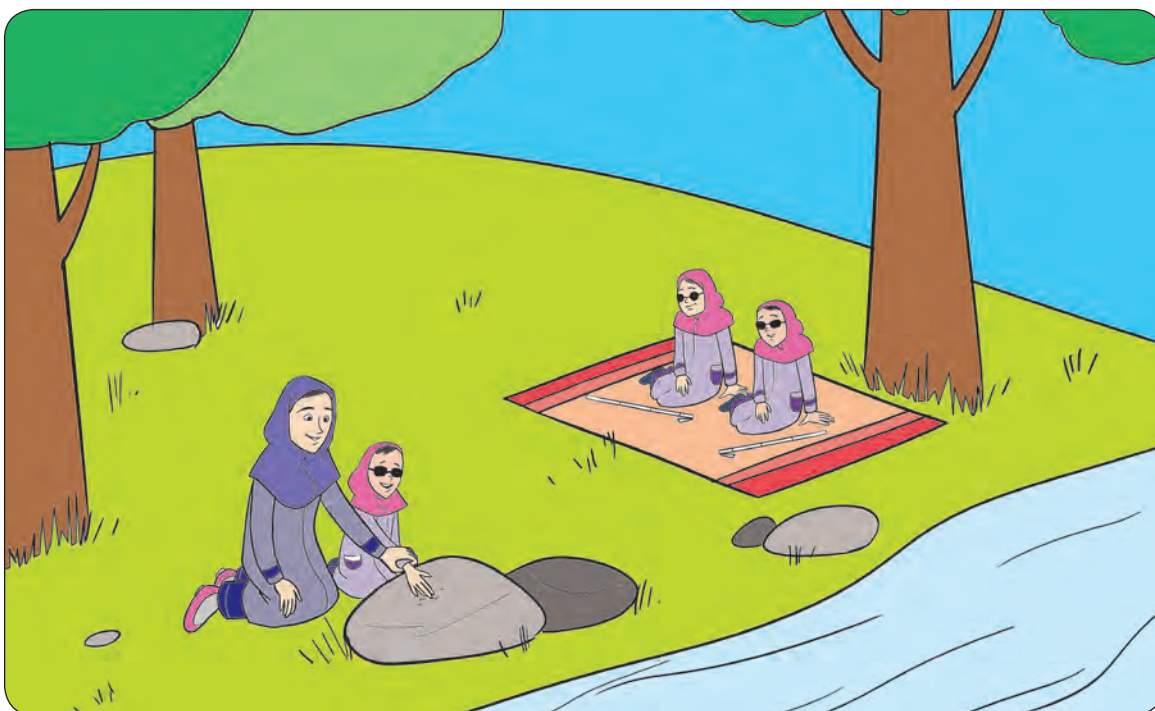
.....

.....

.....

• .....

● به تصویر بالا به دقت نگاه کنید.

● در مورد تصویر بالا یک متن بنویسید.

● کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را بخوانید و بنویسید.

نمایشگاهی - محله - شجاع - شهادت - عباس دوران - سرانجام - بگذاریم - ایثار

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● با توجه به متن درس، کلمه‌های زیر را با نشانه‌های مناسب کامل کنید.

در مسجد (م.....ته) نمایشگاهی برپا بود.

ما می‌توانیم از (ش.....یدان) درس (شج.....ت) و (ای.....ار) را یاد بگیریم.

او برای (دفا.....) از میهن و (است.....لال) آن مبارزه کرد.

● کلمه‌ها و عبارت‌های زیر را با دقت بخوانید.

جنگ – شهید – نمایشگاهی – مدرسه – تهران – ضعیف – هواپیما – ایثار – علم –
آسمان – پزشک

● کدام یک از کلمه‌های بالا در متن درس وجود دارد، آن‌ها را بنویسید.

.....

.....

● دو کلمه از متن درس انتخاب کنید و با آن‌ها جمله بنویسید.

کلمه	جمله
.....	.....
.....	.....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	سرانجام	.....	به شهادت رسید
.....	ایثار	.....	سردار

● جاهای خالی را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

تبریز + ی ← ..... ← کسی که اهل ..... است.

تهران + ی ← ..... ← کسی که .....

به کسی که اهل کاشان است ..... می‌گویند.

به کسی که اهل یزد است ..... می‌گویند.

● مرتب کنید و بنویسید.

دانش آموزان - رفتند - نمایشگاه - به

.....

در - شهید - او - راه خدا - شد

.....

ما - شهیدان - به - افتخار می‌کنیم

.....

● در مورد یکی از شهدای شهر خود تحقیق کنید و بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● به تصویرهای بالا به دقت نگاه کنید.

● برای تصویرهای بالا یک متن بنویسید.

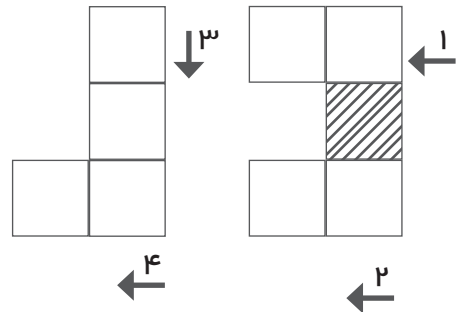

— — — — — 6 6 6 6 6 6

مادر مادام داد.

۱- او در این راه ..... شهادت رسید

۲- با آن راه می رویم

۳- پوریا با پهلوانی از ..... مبارزه کرد

● کلمه ها و عبارت های زیر را با دقت بخوانید و بنویسید.

فردوسی - زال - سهراب - گذشتگان - علاقه مند - قهرمانان - شاهنامه - مطالعه می کرد

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● متن درس را بی‌صدا بخوانید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

۱- فردوسی در کدام شهر به دنیا آمد؟ .....

۲- نام اثر بزرگ فردوسی را بنویسید؟ .....

۳- دو کلمه که نشانه‌ی (ق ق) دارند را بنویسید؟ .....

.....

۴- یک کلمه که نقطه ندارد را بنویسید؟ .....

● با توجه به متن درس، جمله‌های درست را انتخاب کنید و علامت بزنید.

☐

فردوسی یکی از دانشمندان بزرگ است.

☐

فردوسی با فرهنگ و تمدن ایران آشنایی داشت.

☐

شاهنامه با شعرهای خود، زبان فارسی را دوباره زنده کرد.

☐

هفت خان از داستان‌های کتاب گلستان است.

● مخالف کلمه‌های زیر را بنویسید.

..... زیاد:

..... بزرگ:

..... زیبا:

..... قدیم:

● معنی واژه‌های زیر را با توجه به واژه نامه وصل کنید.

○ آموختن	○ هفت مرحله
○ رسوم	○ یاد گرفتن
○ هفت خان	○ پرنده‌ی افسانه‌ای
○ سیمرغ	○ جمع رسم

● مانند نمونه کامل کنید.

نویسنده + ان	←	نویسندگان	←	نویسنده ها
گوینده + ان	←	.....	←	.....
خواننده + ان	←	.....	←	.....

● جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

- ..... من و زهرا به مسجد .
- ..... به مسجد می رویم.
- ..... پوریا و پارسا به مسجد .
- ..... به مسجد می روند.

● به تصویر بالا به دقت نگاه کنید.

● داستان تصویر بالا را بنویسید.

کلمه‌ها و ترکیب‌های زیر را بخوانید و بنویسید.

باد شدیدی - بیفتم - تحمل کن - بایستد - کاجستان - روییده - تصمیم - بگذارند

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● متن درس را بی صدا بخوانید و سه خط آخر درس را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

● کلمه‌ها و عبارتهای زیر را با دقت بخوانید.

کاج - پرستو - روییده - روستا - چوپان - برگ - بیفتم - ریشه‌ها - زمستان - کاجستان

● کدام یک از کلمه‌های بالا در متن درس وجود دارد؟ آن‌ها را بنویسید.

.....

.....

● با دو کلمه‌ی بالا جمله بنویسید.

.....

.....

● معنی واژه‌های زیر را از «واژه نامه» پیدا کنید و بنویسید.

.....	تحمل	.....	روییده بود
.....	کاجستان		

● در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویسید.

کاج + ستان ← ..... ← جایی که .....
گل + ستان ← ..... ← جایی که .....
کودک + ستان ← ..... ← جایی که .....

● مرتب کنید و بنویسید.

کاج- از- ریشه‌ی- بیرون بود- خاک

تحمل کن- چند- من- روز- را

آن‌ها- بودند- دوستان- مهربانی

نگارش

یکی از داستان‌های درس تفکر و پژوهش را به دلخواه انتخاب کنید و خلاصه‌ی آن را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● برای تصویر بالا یک موضوع انتخاب کنید و آن را بنویسید.

.....

● برای موضوع انتخاب شده یک متن بنویسید.

.....

.....

.....

.....

تمرین‌های دوره‌ای ۲

۱- در جمله‌های زیر کلمه‌های مشخص شده را با حروف کامل کنید.

سرود ملی هر کشور، نشانه‌ی (ع.....مت) و بزرگی آن کشور است. مردم به سرود ملی (ا.....ترام) می‌گذارند.

(پور.....ا) با خود گفت: (حتم.....) این پیرزن (تن.....دست) و نیازمند است.

کودکان ناشنوا (شرو.....) به خواندن و (نو.....تن) کردند.

از داستان‌های (شا.....نامه) می‌توان به (ز.....ل) و (سیمر.....) اشاره کرد.

۲- معنی کلمه‌های زیر را بنویسید.

ایرانی	کسی که .....
تهرانی	.....
همدانی	.....

با یکی از کلمه‌های بالا جمله بنویسید.

.....

۳- مانند نمونه، واژه ها را کنار هم قرار دهید و هر تعداد که می توانید واژه‌ی جدید بسازید.

نیکو	کتاب	پیر	جوان
مرد	کار	زن	خانه

نیکوکار - .....

.....

۴- در جاهای خالی کلمه‌ی مناسب بنویسید.

- کوه + ستان ..... ←
- کاج + ستان ..... ←
- پرنده + ان ..... ←
- دونده + ان ..... ←

۵ - برای کلمه‌ی داده شده، دو جمله بنویسید.

ناشنوا:.....

.....

۶ - مانند نمونه انجام دهید.

جمله	کلمه
باد پاییزی شروع به وزیدن کرد.	بادِ پاییزی
	آسمانِ .....
	کوهِ .....
	گلِ .....

۷- نامه ای به معلم خود بنویسید و از او تشکر کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- - - - -

- - - - - $\cup$ - $\cup$ - $\cup$ - $\cup$ $\cup$

_____

نشانه‌های سه نقطه را زرد کنید.

